

- În pofida provocărilor regionale, economia Republicii Moldova a avut o prestație bună în 2014.
- Prognozăm o reducere a PIB real în 2015 din cauza șocurilor negative asociate cu reducerea cererii externe, remiterilor și surselor de finanțare mai reduse.
- Sunt esențiale reforme structurale în toate sectoarele ale economiei pentru îmbunătățirea perspectivelor de creștere.

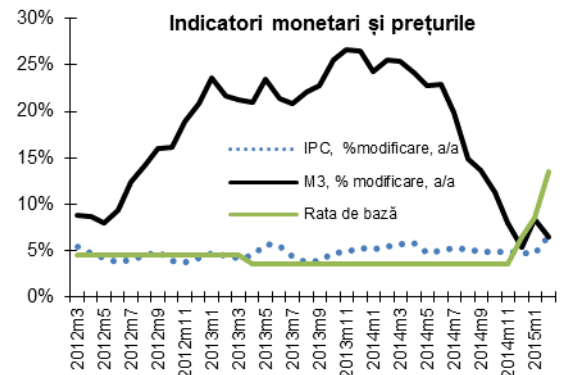
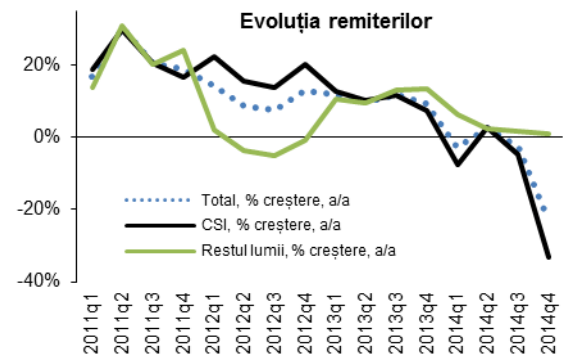
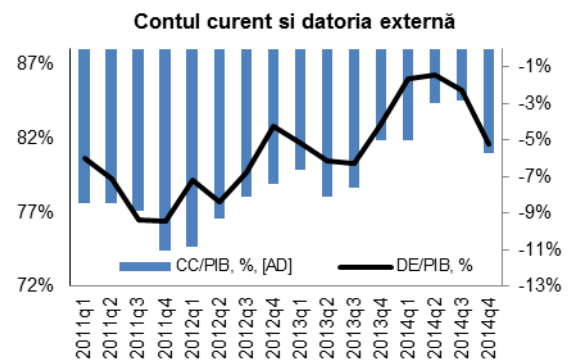
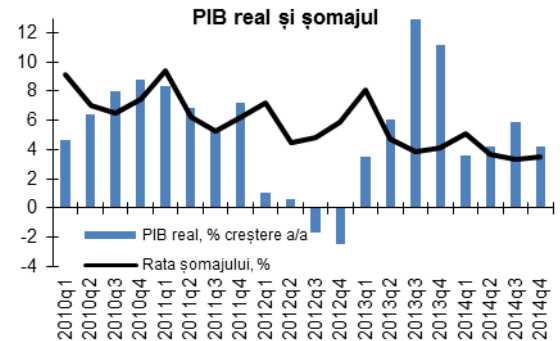
Evenimente economice recente

Creșterea PIB real a încetinit în trimestrul IV al anului 2014, rezultând în reducerea creșterii până la 4,6 procente, jumătate din ritmul de creștere din 2013. Creșterea robustă a investițiilor fixe (10,1 procente) a fost datorată nivelului înalt al cheltuielilor publice de capital, iar creșterea consumului privat a fost moderată (+2,9 procente), datorită volumului mai mic de remiteri în trimestrul IV. Chiar dacă exporturile au crescut cu ritmuri mai accelerate decât importurile, contribuția exportului net la creștere a fost neglijabilă. Reducerea stocurilor cu 0,6 puncte procentuale din PIB a contribuit negativ la creșterea economică.

Efectul de transmisie a deprecierei monedei naționale a proiectat creșterea prețurilor de consum la limita de sus a țintei Băncii Naționale a Moldovei (BNM). Inflația a ajuns la 6,5 procente la sfârșitul lunii februarie 2015. Deși mai înaltă decât anul trecut, inflația încă se încadrează de trei ani în limitele țintei de $5 \pm 1,5$ procente. Ca răspuns la creșterea inflației, BNM a apelat la o politică monetară mai restrictivă. Din luna decembrie BNM a majorat rata de bază a dobânzii de patru ori, cumulativ cu 1000 puncte de bază, până la 13,5 procente. În prezent rata de bază este semnificativ pozitivă în termeni reali.

Mediul regional nefavorabil a început să afecteze poziția externă a Republicii Moldova. Datorită scăderii dramatice a remiterilor din țările CSI în trimestrul patru, deficitul contului curent s-a mărit până la 5,7 procente din PIB în 2014. Exporturile au continuat să se reorienteze din CSI spre piețele UE. În același timp, riscurile regionale sporite au redus investițiile străine. Deprecierea semnificativă a rublei rusești în trimestrul patru al anului 2014 și reducerea remiterilor au pus o mare presiune pe moneda națională. Din septembrie 2014 până la sfârșitul lunii martie 2015, leul moldovenesc a pierdut circa o cincime din valoarea sa în fața dolarului SUA. Rezervele valutare au scăzut cu o pătrime, până la 1,8 miliarde dolari SUA, dar încă acoperă trei luni de import.

Pe parcursul anului 2014, disciplina fiscală a fost menținută, însă la începutul anului 2015, guvernul se confruntă cu presiuni fiscale. În 2014 veniturile bugetare au crescut cu 15,1 procente, inclusiv datorită venitului de 1 procent din PIB prin acordarea licențelor de telecomunicații. Cheltuielile au crescut cu 14,9 procente, iar deficitul fiscal a rămas la 1,8 procente din PIB. Deoarece bugetul de stat pentru 2015 nu a fost adoptat la timp, sistemul bugetar a funcționat în baza bugetului anului 2014. Cu o economie mai slabă și condiții monetare mai austere, în 2015, guvernul s-a confruntat cu provocări în finanțarea cheltuielilor curente mai înalte, urmare la măsurilor introduse la mijlocul anului 2014.

Proгноза pe termen mediu

Proгноză că economia Republicii Moldova va intra în recesiune în 2015, care va fi urmată de o recuperare lentă în 2016.

În viziunea noastră, problemele economice în Federația Rusă și Ucraina, împreună cu restricțiile impuse la importurile agro-alimentare din Republica Moldova, vor scădea PIB cu 2 procente în 2015. Cadrul macroeconomic flexibil al autorităților Republicii Moldova, reorientarea comerțului în direcția UE și eficiența redusă a restricțiilor comerciale impuse Republicii Moldova, oferă o anumită, deși limitată, protecție împotriva șocurilor negative. Proгноză o recuperare modestă de circa 1,5 procente în 2016, fapt ce implică că principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova din cadrul CSI se vor redresa doar treptat, iar creșterea economică în UE cel mai probabil încă va rămâne sub nivelul potențial. Proгноză că deficitul contului curent se va afla sub nivelul mediei istorice, însă creșterea percepției de risc din regiune va constrânge intrările de investiții străine și împrumuturile. Proгноză o creștere temporară, peste limita țintă a BNM, a inflației în 2015. Intuim că autoritățile vor introduce măsuri fiscale de corecție pentru a menține deficitul bugetului sub 3,5 procente din PIB în perioada prognozată.

Riscurile de înrăutățire a cadrului macroeconomic sunt asociate de șocurile mediului extern, un sector bancar slab și presiunile fiscale.

În primul rând, declinul economic în Federația Rusă și Ucraina ar putea fi mai mare, cu un impact negativ major asupra creșterii economice în Republica Moldova. La fel, tensiunile geopolitice s-ar putea intensifica mai mult, cu repercusiuni negative pentru economia Republicii Moldova. În al doilea rând, credibilitatea și transparența sectorului bancar rămân a fi principalele provocări politice pe interior. La sfârșitul anului 2014, BNM a introdus administrația specială la trei bănci problematice, care cuprind circa 20 procente din depozitele sistemului bancar. Autoritățile trebuie să recunoască pierderile suportate de către stat în sectorul bancar, să revizuiască supravegherea prudentială și să îmbunătățească reglementarea sectorului, astfel să minimizeze viitoarele riscuri. În al treilea rând, nereușita de a alinia politica fiscală la finanțarea disponibilă ar putea submina realizările recente ale Republicii Moldova în gestionarea prudentă a cadrului macroeconomic.

Pe termen mai lung, reforme structurale consolidate la nivelul tuturor sectoarelor economiei sunt esențiale pentru consolidarea competitivității Republicii Moldova și îmbunătățirii standardelor de viață ale cetățenilor.

În luna martie 2015, partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, inclusiv Grupul Băncii Mondiale, au prezentat Note Informative, care conțin recomandări de politici și reforme, pentru a ajuta noul Guvern al Republicii Moldova să facă față provocărilor cu care se confruntă în procesul de dezvoltare a țării. Unul din domeniile care necesită atenție este reforma sistemului de pensii. În prezent sistemul de pensii al Republicii Moldova oferă beneficii inadecvate la costuri care cresc continuu și oferă stimulente limitate pentru a efectua contribuții. Pe termen mediu și lung, necesitatea reformei sistemului de pensii este accentuată din cauza fenomenului de îmbătrânire a populației. **Tema Specială** în această ediție oferă recomandări cu privire la modalitățile de restabilire a sustenabilității sistemului de pensii și argumentează că reformele trebuie să se axeze pe sistemul redistributiv, înainte de a pune în vigoare un pilon obligatoriu și pe deplin finanțabil.

Principalii indicatori macroeconomici

	2009	2010	2011	2012	2013F	2014F	2015F	2016F	2017F
PIB nominal, miliarde MDL	60.4	71.9	82.3	88.2	100.5	111.5	115.8	123.6	135.1
PIB real, % creștere	-6.0	7.1	6.8	-0.7	9.4	4.6	-2.0	1.5	4.0
Consum, % creștere reală	-0.9	9.2	9.4	0.9	5.2	2.9	-1.8	0.8	4.1
Investiții Fixe Brute, % creștere reală	-30.9	17.2	13.0	0.4	3.8	10.1	-7.3	2.3	5.2
Exporturi, % creștere reală	-12.1	13.7	27.4	2.3	9.6	1.1	-1.1	3.7	6.5
Importuri, % creștere reală	-23.6	14.3	19.7	2.5	4.4	-0.4	-3.5	2.8	6.6
Deflator PIB, % creștere	2.2	11.3	7.2	7.6	4.1	6.3	6.0	5.2	5.0
IPC, % creștere, media anuală	0.0	7.4	7.6	4.6	4.6	5.1	6.5	5.5	5.3
Balanța contului curent, % PIB	-8.2	-7.5	-11.0	-7.4	-5.0	-5.7	-4.8	-4.6	-4.4
Remiteri, % creștere, USD	-36.2	13.2	21.7	10.7	10.7	-6.9	-20.0	2.0	6.0
Termeni comerciali (ToT), % creștere	0.1	0.0	-1.4	-0.6	-1.1	-1.5	5.5	-0.7	-0.9
Venituri bugetare, % PIB	38.9	38.3	36.6	38.0	36.7	38.1	38.7	37.6	36.4
Cheltuieli bugetare, % PIB	45.3	40.8	39.0	40.1	38.5	39.8	42.2	40.3	38.5
Deficitul bugetar, % PIB	-6.3	-2.5	-2.4	-2.1	-1.8	-1.8	-3.5	-2.7	-2.1
Datoria externă, % PIB	79.6	81.0	76.4	82.6	83.6	81.8	108.9	105.4	98.3
Datoria publică și public garantată, % PIB	28.7	31.9	30.4	33.2	31.7	32.8	39.3	37.4	36.9

Sursa: Autoritățile Moldovei, Estimările BM

Informații de contact: Ruslan Piontkivsky, Marcel Chistruga (mchistruga@worldbank.org)

(+373) 22 262262 www.worldbank.org/md